

2 ДІЛЕННЯ ЦІЛИХ ЧИСЕЛ З ОСТАЧЕЮ

2.1. Поділіть з остачею:

1) 134 на 26;	5) 168 на 35;
2) 134 на -26 ;	6) 168 на -35 ;
3) -134 на 26;	7) -168 на 35;
4) -134 на -26 ;	8) -168 на -35 .

2.2. При діленні a на b остача дорівнює r . Визначте:

- 1) остачу при діленні $-a$ на b ;
- 2) чи буде mr остачею при діленні ma на mb ?

2.3. Знайдіть дільники та відповідні їм остачі, якщо:

- 1) ділене 534, частка 26;
- 2) ділене 741, частка -14 ;
- 3) ділене -945 , частка -16 ;
- 4) ділене -234 , частка 7.

2.4. Знайдіть всі числа:

- 1) більші за 25000, але менші за 30000, у яких як при діленні на 131, так і при діленні на 1965 остача дорівнює 125;
- 2) більші за 10000, але менші за 15000, у яких як при діленні на 393, так і при діленні на 655 остача дорівнює 210.

2.5. Ділене 100, остача 6. Знайдіть дільник і частку.

2.6. Знайдіть неповну частку та остачу при діленні числа a на число b , якщо:

- 1) $a = 253$, $b = 19$;
- 2) $a = 8$, $b = 13$;
- 3) $a = -26$, $b = 3$;
- 4) $a = -1$, $b = 7$;
- 5) $a = 9$, $b = 15$;
- 6) $a = -31$, $b = 10$;
- 7) $a = -6$, $b = 11$.

2.7. Які остачі можна отримати при діленні цілого числа на 7?

2.8. Яку остачу при діленні на 3 дає число виду $3k - 2$, $k \in \mathbb{Z}$?

2.9. Яку остачу при діленні на 6 дає число виду $6n - 1$, $n \in \mathbb{Z}$?

2.10. Відомо, що при діленні числа m на 18 остача дорівнює 11. Знайдіть остачу при діленні числа m :

- 1) на 2;
- 2) на 3;
- 3) на 6;
- 4) на 9.

2.11. Відомо, що при діленні числа n на 16 остача дорівнює 9. Знайдіть остачу при діленні числа n :

- 1) на 2;
- 2) на 4;
- 3) на 8.

- 2.12.** Число m кратне 6. Чому може дорівнювати остача при діленні числа m на 18?
- 2.13.** Число n кратне 4. Чому може дорівнювати остача при діленні числа n на 16?
- 2.14.** Число a при діленні на 6 дає в остачі 3, а при діленні на 4 дає в остачі 1. Знайдіть остачу при діленні числа a на 12.
- 2.15.** Число b при діленні на 5 дає в остачі 2, а при діленні на 3 дає в остачі 1. Знайдіть остачу при діленні числа b на 15.
- 2.16.** Число m дає рівні остачі при діленні на 3 і на 4. Чому може дорівнювати остача при діленні числа m на 12?
- 2.17.** Замість зірочки запишіть таке найменше невід'ємне число, щоб отримана конгруенція була правильною:
1) $56 \equiv * \pmod{8};$	9) $* \equiv -3 \pmod{11};$
2) $23 \equiv * \pmod{7};$	10) $* \equiv 4 \pmod{9};$
3) $-43 \equiv * \pmod{5};$	11) $34 \equiv * \pmod{6};$
4) $84 \equiv * \pmod{9};$	12) $45 \equiv * \pmod{9};$
5) $-26 \equiv * \pmod{6};$	13) $-1 \equiv * \pmod{4};$
6) $* \equiv 3 \pmod{15};$	14) $12 \equiv * \pmod{5};$
7) $* \equiv -2 \pmod{18};$	15) $-25 \equiv * \pmod{7};$
8) $* \equiv 6 \pmod{2};$	16) $* \equiv -2 \pmod{3}.$
- 2.18.** Відомо, що $a \equiv -11 \pmod{8}$, $b \equiv -2 \pmod{8}$. Знайдіть остачу при діленні на 8 числа:
1) $a + b;$	4) $ab;$
2) $a - b;$	5) $a^2;$
3) $2a - 3b;$	6) $b^2.$
- 2.19.** Відомо, що $a \equiv -4 \pmod{6}$, $b \equiv -9 \pmod{6}$. Знайдіть остачу при діленні на 6 числа:
1) $3a + 4b;$
2) $a^2 - b;$
3) $b^2 + ba.$
- 2.20.** Чи існує ціле число, яке при діленні на 6 дає остачу 4, а при діленні на 9 – остачу 5?
- 2.21.** Доведіть, що остача при діленні на 3 квадрата цілого числа може дорівнювати тільки 0 або 1.
- 2.22.** Доведіть, що остача при діленні на 4 квадрата цілого числа може дорівнювати тільки 0 або 1.
- 2.23.** Доведіть, що квадрат непарного числа при діленні на 8 дає в остачі 1.
- 2.24.** Чому може дорівнювати остача при діленні числа m^3 на 7?
- 2.25.** Чому може дорівнювати остача при діленні числа k^3 на 9?

- 2.26.** Знайдіть остачі при діленні на 9 чисел 65^{6k} , 65^{6k+1} , 65^{6k+2} , 65^{6k+3} , 65^{6k+4} , 65^{6k+5} , де $k \in \mathbb{N}$.
- 2.27.** Остача від ділення трицифрового числа $n = \overline{aa5}$ на деяке одноцифрове число дорівнює 8, знайдіть число n .
- 2.28.** Доведіть, що ні при якому натуральному n числа $3n-1$, $7n-1$, $7n-2$, $7n+3$ не є точними квадратами.
- 2.29.** Доведіть, що якщо натуральні числа a , b , c задовольняють співвідношенню $a^2 + b^2 = c^2$, то:
- 1) хоча б одне з чисел a і b ділиться на 2;
  - 2) хоча б одне з чисел a і b ділиться на 3;
  - 3) хоча б одне з чисел a , b , c ділиться на 5.
- 2.30.** Вкажіть, які з наступних тверджень вірні:
- 1) з 8 цілих чисел завжди можна обрати два таких, різниця яких ділиться на 7;
  - 2) зі 100 цілих чисел завжди можна обрати 15 таких, у яких різниця будь-яких двох ділиться на 7;
  - 3) зі 100 цілих чисел завжди можна обрати два таких, у яких сума ділиться на 7;
  - 4) з 5 цілих чисел завжди можна обрати два таких, у яких різниця квадратів ділиться на 7.
- 2.31.** Доведіть, що:
- 1) $ab-1$ ділиться на 3 тоді і тільки тоді, коли a і b не діляться на 3 і остачі при діленні a і b на 3 рівні;
  - 2) $ab+1$ ділиться на 3 тоді і тільки тоді, коли a і b не діляться на 3 і остачі при діленні a і b на 3 не рівні;
  - 3) $ab(a^2 - b^2)$ завжди ділиться на 3.
- 2.32.** Числа a і b такі, що $a^2 + b^2 \equiv 0 \pmod{3}$. Доведіть, що $a \equiv 0 \pmod{3}$ і $b \equiv 0 \pmod{3}$.
- 2.33.** Числа m і n такі, що $m^2 + n^2 \equiv 0 \pmod{7}$. Доведіть, що $m \equiv 0 \pmod{7}$ і $n \equiv 0 \pmod{7}$.
- 2.34.** Відомо, що $(a^2 + b^2):3$. Доведіть, що $(a^2 + b^2):9$.
- 2.35.** Відомо, що $(m^2 + n^2):7$. Доведіть, що $(m^2 + n^2):49$.
- 2.36.** Розв'яжіть у цілих числах рівняння:
1) $x^2 - 3y = 8$;	5) $x^2 - 3y^2 = 7$;
2) $x^2 - 4y^3 = 11$;	6) $9x^2 - 28y = 15$;
3) $m^3 - 7n^2 = 19$;	7) $8x^3 + 7y^3 = 38$;
4) $z^3 - 9t = 16$;	8) $16x^4 - 5y^3 = 18$.
- 2.37.** Доведіть, що при будь-якому натуральному n значення виразу:

1) $11^n + 14 \cdot 6^n$ кратне 5;	8) $2^{n+5} \cdot 3^{4n} + 5^{3n+1}$ кратне 37;
2) $3^{2n} + 11 \cdot 5^n$ кратне 4;	9) $17^n + 25 \cdot 4^n$ кратне 13;
3) $21^n + 2^{2n+4}$ кратне 17;	10) $16^n + 4^{2n+1}$ кратне 5;
4) $4 \cdot 13^n + 37^n + 1$ кратне 6;	11) $15^n + 2^{3n} - 30$ кратне 7;
5) $5^{2n+1} + 2^{n+4} + 2^{n+1}$ кратне 23;	12) $6^{2n} + 3^{n+2} + 3^n$ кратне 11;
6) $3^{3n+2} + 5 \cdot 2^{3n+1}$ кратне 19;	13) $17 \cdot 21^{2n+1} + 9 \cdot 43^{2n+1}$ кратне 8;
7) $5^n + 8^n - 2^{n+1}$ кратне 3;	14) $2^{5n+3} + 5^n \cdot 3^{n+2}$ кратне 17.

2.38. Знайдіть остачу при діленні числа a на число b , якщо:

1) $a = 5^{99}, b = 3;$	5) $a = 11^{43}, b = 7;$
2) $a = 7^{36}, b = 4;$	6) $a = 13^{52}, b = 17;$
3) $a = 3^{101}, b = 7;$	7) $a = 3^{80}, b = 31;$
4) $a = 3^{70} + 2^{52}, b = 5;$	8) $a = 29^{2013}, b = 4.$

2.39. Сума остач при діленні натурального числа n на числа 3, 6 і 9 дорівнює 15. Знайдіть ці остачі.

2.40. Доведіть, що серед чисел $4^n + 4^m$ (m і n – натуральні числа) немає жодного квадрата натурального числа.

2.41. Доведіть, що серед чисел $5^n + 5^m$ (m і n – натуральні числа) немає жодного квадрата натурального числа.

2.42. Про числа m, n, p, q, r, s відомо, що $m^2 + n^2 + p^2 + q^2 + r^2 = s^2$. Доведіть, що хоча б одне із цих чисел парне.

2.43. Відомо, що p і q – непарні числа. Доведіть, що рівняння $x^2 + px + q = 0$ не має раціональних коренів.

2.44. Остача при діленні трицифрового числа $n = \overline{aa5}$ на деяке одноцифрове число дорівнює 8. Знайдіть число n .

2.45. Остача при діленні трицифрового числа $n = \overline{2bb}$ на деяке одноцифрове число дорівнює 8. Знайдіть число n .

2.46. При діленні натурального числа n на 9 остача дорівнює неповній частці, і при діленні числа n на 14 остача теж дорівнює неповній частці. Знайдіть усі можливі значення n .

2.47. При діленні натурального числа n на 26 остача дорівнює неповній частці, і при діленні числа n на 29 остача теж дорівнює неповній частці. Знайдіть усі можливі значення n .